PROGRAM

WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu

rok szkolny 2025/2026

1. Podstawy prawne

Program został opracowany w oparciu o przepisy prawa krajowego, dokumenty międzynarodowe oraz wewnętrzne akty szkoły. Każdy z dokumentów wskazuje ramy, w których szkoła realizuje zadania wychowawcze i profilaktyczne:

- **Konstytucja RP (1997)** – gwarantuje prawo do nauki, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa.
- **Konwencja o prawach dziecka (1989)** – akcentuje prawo dziecka do życia, rozwoju, ochrony przed przemocą i uzależnieniami.
- **Prawo oświatowe (2016)** – reguluje zadania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki.
- **Karta Nauczyciela (1982)** – określa obowiązki nauczycieli związane z kształceniem i wychowaniem.
- **Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (2005)**.
- **Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (1982)**.
- **Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (1995)**.
- **Rozporządzenia MEN** dotyczące podstawy programowej, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, bezpieczeństwa uczniów.
- **Kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2025/2026**:
    - promocja zdrowego trybu życia w szkole - kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
    - profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych.
    - promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
- **Statut szkoły**, regulaminy i procedury bezpieczeństwa

2. Misja szkoły

Misją szkoły jest wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów w atmosferze szacunku, odpowiedzialności i współpracy. Placówka dba o kształtowanie umiejętności społecznych, otwartość na różnorodność kultur, zapewnia opiekę psychologiczną i pedagogiczną oraz troszczy się o bezpieczeństwo całej społeczności szkolnej. Szkoła buduje swoje tradycje, tworzy przyjazne środowisko nauki i przygotowuje uczniów do świadomego i odpowiedzialnego życia w społeczeństwie.

Realizacja misji szkoły odbywa się poprzez:

- stwarzanie warunków do harmonijnego rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego uczniów,
- kształtowanie postaw opartych na wzajemnym szacunku, współpracy i odpowiedzialności,
- rozwijanie kompetencji społecznych i kulturowych poprzez współpracę z rówieśnikami i instytucjami zewnętrznymi,
- wspieranie uczniów w odkrywaniu i rozwijaniu ich zainteresowań, talentów oraz pasji,
- zapewnianie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i profilaktyki w obszarze zachowań ryzykownych,
- tworzenie bezpiecznej, przyjaznej i inspirującej przestrzeni edukacyjnej,
- kultywowanie tradycji szkolnych oraz budowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej.

Misja szkoły stanowi fundament wszystkich działań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, wyznaczając kierunek rozwoju placówki oraz nadając spójność jej funkcjonowaniu.

3. Diagnoza potrzeb, zagrożeń oraz czynników chroniących

Diagnoza została przeprowadzona w oparciu o obserwację uczniów w codziennym funkcjonowaniu szkolnym, a także przy wykorzystaniu ankiet skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli. Uzupełniała ją analiza dokumentów szkolnych oraz dotychczasowych działań wychowawczo-profilaktycznych. Dzięki temu możliwe było uzyskanie całościowego obrazu sytuacji wychowawczej, edukacyjnej i społecznej szkoły.

Poniżej najważniejsze wnioski w poszczególnych obszarach:

Potrzeby uczniów

- wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego,
- pomoc w radzeniu sobie ze stresem i presją edukacyjną,
- edukacja cyfrowa i przeciwdziałanie cyberzagrożeniom,
- budowanie relacji rówieśniczych i integracja,
- rozwijanie zainteresowań i talentów.

Potrzeby rodziców

- rzetelna informacja o zagrożeniach współczesnej młodzieży,
- wsparcie w zakresie wychowania nastolatków,
- współpraca z nauczycielami i specjalistami w sytuacjach kryzysowych.

Potrzeby nauczycieli

- praktyczne metody i strategie wspierające pracę wychowawczą i kompetencje komunikacyjne,
- doskonalenie w zakresie zdrowia psychicznego młodzieży,
- wsparcie w reagowaniu na sytuacje kryzysowe.

Zagrożenia dla naszych uczniów

- depresja i zaburzenia lękowe,
- uzależnienia chemiczne i behawioralne,

- cyberprzemoc, sexting, dezinformacja,
- spadek aktywności fizycznej,
- trudności w budowaniu relacji społecznych.

Czynniki chroniące młodzież

- indywidualne
    - wysoka samoocena i poczucie własnej wartości**,**
    - umiejętność radzenia sobie ze stresem i emocjami,
    - odporność psychiczna i poczucie sensu życia,
    - umiejętność podejmowania decyzji i asertywność,
    - zainteresowania, pasje, hobby, które wypełniają wolny czas,
    - kompetencje społeczne – zdolność budowania relacji, współpracy i rozwiązywania konfliktów,
    - kompetencje cyfrowe – świadome, krytyczne korzystanie z internetu.

- rodzinne
    - bezpieczna, stabilna więź z rodzicami/opiekunami**,**
    - wsparcie emocjonalne i zainteresowanie sprawami dziecka**,**
    - spójny system wartości w rodzinie**,**
    - jasne zasady i granice, ale też otwartość na dialog,
    - wspólne spędzanie czasu, budowanie relacji opartej na zaufaniu.

- rówieśnicze
    - przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej**,**
    - przyjaźnie oparte na zaufaniu i akceptacji**,**
    - brak presji na zachowania ryzykowne**,**
    - wsparcie w trudnych sytuacjach (emocjonalne i praktyczne).

- szkolne
    - dobra relacja z nauczycielami i wychowawcami**,**
    - poczucie bezpieczeństwa w szkole (brak przemocy i wykluczenia),
    - szkoła jako miejsce sukcesów i docenienia ucznia**,**

- możliwości rozwijania talentów (koła zainteresowań, sport, wolontariat),
- jasne reguły postępowania i konsekwencja w ich stosowaniu**.**

---

4. Cele programu

Ogólne:

1. Kształtowanie wszechstronnego rozwoju ucznia.
2. Wspieranie zdrowia psychicznego.
3. Przeciwdziałanie uzależnieniom.
4. Edukacja cyfrowa i przeciwdziałanie cyberzagrożeniom.
5. Promowanie zdrowego stylu życia.
6. Rozwijanie postaw obywatelskich i prospołecznych.

Szczegółowe:

- rozpoznawanie i wyrażanie emocji,
- wzmacnianie odporności psychicznej,
- rozwijanie kompetencji cyfrowych i medialnych,
- umiejętność współpracy i komunikacji,
- kształtowanie poczucia własnej wartości,
- świadomość zagrożeń i umiejętność ich unikania.

---

5. Sylwetka absolwenta

Absolwent II Liceum Ogólnokształcącego w Swarzędzu to osoba:

- dojrzała emocjonalnie i społecznie,
- dbająca o zdrowie psychiczne i fizyczne,

- wolna od uzależnień,
- świadoma zagrożeń współczesnego świata,
- odpowiedzialna i empatyczna,
- krytycznie oceniająca informacje,
- przygotowana do dalszej nauki, pracy i życia w społeczeństwie obywatelskim.

---

6. Zadania wychowawcze i profilaktyczne

Zadania wychowawcze i profilaktyczne szkoły ukierunkowane są na wspieranie harmonijnego rozwoju uczniów, wzmacnianie czynników chroniących oraz przeciwdziałanie zagrożeniom, z uwzględnieniem potrzeb całej społeczności szkolnej.

Wychowawcze:

- kształtowanie szacunku i odpowiedzialności,
- rozwijanie postaw patriotycznych,
- wspieranie talentów i pasji,
- budowanie wspólnoty opartej na dialogu,
- rozwijanie umiejętności mediacyjnych.

Profilaktyczne:

- profilaktyka uzależnień chemicznych i behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy i cyberprzemocy,
- promocja zdrowego stylu życia,
- wspieranie uczniów w kryzysach emocjonalnych,
- higiena cyfrowa i bezpieczeństwo online.

7. Obszary działań

7.1. Zdrowie psychiczne i dobrostan ucznia

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Spodziewane efekty
Wzmacnianie odporności psychicznej	Warsztaty z psychologiem, zajęcia integracyjne, techniki relaksacyjne, godziny wychowawcze	Psycholog, pedagog, wychowawcy	Cały rok	Uczniowie lepiej radzą sobie ze stresem i presją edukacyjną
Rozwijanie umiejętności komunikacji i rozwiązywania konfliktów	Zajęcia mediacyjne, drama, ćwiczenia asertywności	Psycholog, pedagog, nauczyciele WOS, języka polskiego	II semestr	Większa umiejętność współpracy, mniejsza liczba konfliktów
Wsparcie uczniów w kryzysie	Indywidualne konsultacje, grupy wsparcia, zajęcia psychoedukacyjne	Psycholog, pedagog	Cały rok	Wzrost poczucia bezpieczeństwa, dostępność pomocy

7.2. Profilaktyka uzależnień chemicznych

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Spodziewane efekty
Przeciwdziałanie używaniu alkoholu, tytoniu, e-papierosów, narkotyków	Prelekcje specjalistów, filmy profilaktyczne, akcje plakatowe	Pedagog, wychowawcy, zaproszeni eksperci	Listopad, marzec	Wzrost świadomości, mniejsze ryzyko eksperymentowania
Rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji i odmawiania	Zajęcia warsztatowe, scenki sytuacyjne	Wychowawcy	Cały rok	Umiejętność mówienia „nie”

7.3. Profilaktyka uzależnień behawioralnych

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Spodziewane efekty
Ograniczenie nadmiernego korzystania z internetu i gier	Warsztaty nt. higieny cyfrowej	Nauczyciele informatyki, wychowawcy	Styczeń	Zmniejszenie czasu spędzanego online
Edukacja nt. fake newsów i manipulacji medialnej	Zajęcia o krytycznym myśleniu, analiza źródeł informacji	Nauczyciel języka polskiego, WOS	Luty	Rozwój kompetencji medialnych

7.4. Higiena cyfrowa i bezpieczeństwo w sieci

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Spodziewane efekty
Uświadamianie zagrożeń (cyberprzemoc, sexting, phishing)	Spotkania z policją, kampanie „Bezpieczny Internet”	Wychowawcy, policja, nauczyciel informatyki	Luty (Dzień Bezpiecznego Internetu), cały rok	Wzrost świadomości zagrożeń
Rozwijanie umiejętności ochrony prywatności i danych osobowych	Zajęcia komputerowe, konkursy tematyczne	Nauczyciel informatyki	Cały rok	Uczniowie znają zasady ochrony danych

7.5. Zdrowy styl życia

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Spodziewane efekty
Promowanie aktywności fizycznej	Dni sportu, turnieje klasowe, wycieczki rowerowe	Nauczyciele WF	Cały rok	Większa aktywność fizyczna
Edukacja prozdrowotna	Spotkania z dietetykiem, kampania „Jedz zdrowo”	Nauczyciele biologii, pielęgniarka szkolna	Marzec–kwiecień	Poprawa nawyków żywieniowych

Profilaktyka chorób cywilizacyjnych	Prelekcje, pomiary BMI, badania profilaktyczne	Pielęgniarka, wychowawcy, Nauczyciele WF	Maj	Zwiększona świadomość zdrowotna

7.6. Postawy obywatelskie i społeczne

Zadania szczegółowe	**Formy realizacji**	**Odpowiedzialni**	**Termin realizacji**	**Spodziewane efekty**
Rozwijanie empatii i wolontariatu	Udział w akcjach charytatywnych, projektach społecznych	Opiekunowie SU, opiekun wolontariatu, nauczyciele	Cały rok	Wzrost zaangażowania społecznego
Kształtowanie patriotyzmu	Obchody świąt narodowych, wycieczki historyczne, konkursy	Nauczyciele historii i języka polskiego	Listopad, maj	Świadomość historyczna, postawy patriotyczne
Rozwijanie postaw proekologicznych	Dzień Ziemi, akcje sprzątania świata, zbiórki elektrośmieci	Nauczyciele biologii, geografii	Kwiecień	Większa odpowiedzialność ekologiczna

7.7. Współpraca z rodzicami

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Spodziewane efekty
Wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców	Warsztaty, spotkania z psychologiem, konsultacje indywidualne	Dyrektor, pedagog, wychowawcy	Cały rok	Rodzice bardziej świadomi i zaangażowani
Informowanie o zagrożeniach	Prelekcje nt. cyberzagrożeń, uzależnień, zdrowia psychicznego	Psycholog, specjaliści zewnętrzni	2 razy w roku	Rodzice świadomi problemów młodzieży

7.8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Spodziewane efekty
Koordynacja działań z instytucjami	Wspólne projekty z CUS, Policją, instytucjami kultury	Dyrektor, wychowawcy	Cały rok	Zacieśnienie współpracy szkoły z otoczeniem

8. Metody i formy pracy

Realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego II Liceum Ogólnokształcącego w Swarzędzu odbywa się przy zastosowaniu różnorodnych metod i form pracy. Ich dobór zależy od celów zajęć, wieku i potrzeb uczniów, a także rodzaju problemów, jakie pojawiają się w środowisku szkolnym.

8.1. Metody aktywizujące

- **Warsztaty** – angażujące zajęcia z elementami pracy w grupie, ćwiczeniami praktycznymi i refleksją.
- **Drama i inscenizacja** – odgrywanie scenek sytuacyjnych, które pozwalają na wczucie się w role i lepsze zrozumienie problemów.
- **Debaty i dyskusje** – rozwijające umiejętność wyrażania opinii, argumentowania i słuchania innych.
- **Metoda projektu** – samodzielne lub zespołowe działania uczniów kończące się prezentacją efektów.

8.2. Metody informacyjne

- **Prelekcje i wykłady** prowadzone przez specjalistów (psycholog, policjant, dietetyk, terapeuta uzależnień).
- **Filmy edukacyjne** i materiały multimedialne (np. o cyberzagrożeniach, zdrowiu psychicznym, uzależnieniach).
- **Plakaty i kampanie informacyjne** w przestrzeni szkoły.

8.3. Metody integracyjne i wspierające

- **Zajęcia integracyjne** w klasach I (gry i zabawy budujące zaufanie).
- **Kręgi wsparcia** – spotkania uczniów z pedagogiem lub psychologiem.
- **Indywidualne konsultacje** – wsparcie dla uczniów i rodziców.

8.4. Formy pracy

- **Praca w grupach** – sprzyjająca współpracy i integracji.

- **Praca indywidualna** – umożliwiająca refleksję i osobistą analizę problemu.
- **Spotkania klasowe i uroczystości szkolne** – integrujące społeczność.
- **Wolontariat i działania społeczne** – rozwijające empatię i zaangażowanie obywatelskie.
- **Wycieczki edukacyjne** – poszerzające horyzonty uczniów i umożliwiające zdobywanie wiedzy w praktyce.

8.5. Wykorzystanie nowoczesnych technologii

- Platformy edukacyjne i quizy online.
- Kampanie informacyjne w mediach społecznościowych prowadzonych przez samorząd uczniowski.
- Aplikacje wspierające zdrowie psychiczne (np. do nauki relaksacji).

---

9. Współpraca ze środowiskiem

Efektywne działania wychowawcze i profilaktyczne wymagają ścisłej współpracy z rodzicami oraz instytucjami lokalnymi. Szkoła pełni rolę koordynatora działań, ale korzysta też z wiedzy i doświadczenia partnerów zewnętrznych.

9.1. Współpraca z rodzicami

- **Zebrania i konsultacje indywidualne** – omawianie postępów uczniów, diagnoza problemów.
- **Warsztaty dla rodziców** – dotyczące komunikacji z nastolatkiem, zdrowia psychicznego, cyberzagrożeń.
- **Spotkania tematyczne z ekspertami** – np. psychologiem dziecięcym, terapeutą uzależnień.
- **Wspólne akcje** – udział rodziców w organizacji imprez i uroczystości szkolnych.

9.2. Współpraca z instytucjami lokalnymi

- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna** – diagnoza problemów uczniów, konsultacje dla rodziców i nauczycieli.
- **Centrum Usług Społecznych** – wsparcie dla rodzin w trudnej sytuacji.
- **Policja i Straż Miejska** – prelekcje nt. bezpieczeństwa, cyberprzestępczości, odpowiedzialności prawnej nieletnich.
- **Sąd rodzinny i kuratorzy** – współpraca w przypadku uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, a także pochodzących z dysfunkcyjnych rodzin.
- **Placówki służby zdrowia** – badania profilaktyczne, konsultacje specjalistyczne.
- **Instytucje kultury (biblioteka, dom kultury, muzeum)** – rozwijanie zainteresowań uczniów, udział w wydarzeniach kulturalnych.
- **Organizacje pozarządowe** – realizacja projektów profilaktycznych i społecznych.

9.3. Współpraca wewnątrzszkolna

- **Samorząd uczniowski** – inicjator wielu akcji i kampanii profilaktycznych.
- **Szkolne koła zainteresowań i kluby sportowe** – rozwijanie pasji i zdrowego stylu życia.
- **Wolontariat szkolny** – udział w akcjach charytatywnych i społecznych.

9.4. Korzyści ze współpracy

- zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych,
- lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów,
- większe zaangażowanie rodziców i środowiska lokalnego,
- integracja szkoły ze społecznością lokalną,
- wspólna odpowiedzialność za wychowanie młodzieży.

10. Ewaluacja programu

Narzędzia: ankiety, obserwacje, wywiady, analiza dokumentacji, raporty.
Kryteria: realizacja działań, zaangażowanie uczniów, spadek zachowań ryzykownych, satysfakcja uczniów i rodziców.